

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci **starostlivosti súdu o maloleté deti G.: G.**, narodeného X. a **M.**, narodeného X., bývajúcich u matky, zastúpených Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny N. ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: K. O., narodenej X., bývajúcej v N., E. č. X. a G. G., narodeného X., bývajúceho v N., T. A. H.č. X., zastúpeného JUDr. G. S., advokátkou v N., C. č. X., **o návrhu matky na zvýšenie výživného**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 24 P 146/2007, o návrhu na vylúčenie sudkyne Krajského súdu v Nitre z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 6 CoP 44/2007, takto

r o z h o d o l :

Sudkyňa Krajského súdu v Nitre JUDr. Lýdia Gálisová **n i e j e v y l ú č e n á** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 6 CoP 44/2007 (vec Okresného súdu Nitra sp. zn. 24 P 146/2007).

O d ô v o d n e n i e :

Matka maloletých detí K. O. podaním z 28.1.2008 (č.l. 83 spisu) uplatnila námietku zaujatosti vec prejednávajúcej sudkyne Krajského súdu v Nitre JUDr. Lýdie Gálisovej. Ako dôvod jej vylúčenia uviedla spôsob komunikácie konajúcej sudkyne (predsedníčky senátu) na pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 15.1.2008, ktorý bol nadmieru urážajúci voči jej osobe. Jej správanie považovala za dehonestujúce a vzbudilo v nej nedôveru v nezávislosť a nestrannosť konajúcej sudkyne. Preto žiadala, aby nadriadený súd JUDr. Lýdiu Gálisovú vylúčil z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci pre zaujatosť voči jej osobe.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle § 16 ods. 1 O.s.p. posudzoval opodstatnenosť tvrdenia povinnej o zaujatosti sudkyne Krajského súdu v Nitre JUDr. Lýdie Gálisovej z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého

sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaníu vecí, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to: 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2/.

Súčasťou základného práva na prejednanie vecí pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vecí pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie vecí nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia vecí pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre

ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať (II. ÚS 105/01, Sbírka nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z.z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejsť a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednanom prípade splnené.

Sudkyňa Krajského súdu v Nitre JUDr. Lýdia Gálisová sa k námietke vyjadrila tak, že vo veci sa necíti byť zaujatá. Účastníkov konania ako aj právnu zástupkyňu otca maloletých detí nepozná. K prejednávanej veci nemá žiadny vzťah. Do spisu založila aj svoje vyjadrenie k sťažnosti, ktorá je vedená na Krajskom súde v Nitre pod Spr. 3011/08.

Takýto vzťah uvedenej sudkyne k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom nepreukázala ani matka maloletých detí a taký vzťah nevyplýva ani z obsahu súdneho spisu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na tú skutočnosť, že v zmysle § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávaní veci.

Opodstatnenosť námietky zaujatosti sudkyne Krajského súdu v Nitre JUDr. Lýdie Gálisovej nemožno vyvodíť len z tvrdenia matky maloletých detí o nevhodnom správaní sa menovanej na pojednávaní dňa 15.1.2008, keďže dôvodom vylúčenia sudcu môžu byť len

objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však iba ničím nepreukázaná a ani nespravdepodobnená domnienka účastníka o možnej neobjektívnosti sudcu.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že sudkyňa Krajského súdu v Nitre JUDr. Lýdia Gálisová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania danej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. februára 2008

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: